

Kontrollutvalget i Karasjok kommune
Kárášjoga gieldda dárkkistanlávdegoddi

Kommunestyret i Karasjok kommune v/ordfører

Journr.	Arkivkode	Saksbehandler	Telefon	Deres ref	Dato
2021/14070-14	4/1 04	Tom Øyvind Heitmann	91872937	Ordfører	09.08.2021

BEKYMRRINGSMELDING TIL KOMMUNESTYRET - MANGLENDE OG SEN LEVERING AV FORVALTNINGSREVISJONER

Kontrollutvalget ber med dette om at denne bekymringsmeldingen behandles som sak på førstkommande møte i kommunestyret.

På møte i kontrollutvalget den 31. mai 2021 vedtok utvalget i sak 15/21 å sende bekymringsmelding til kommunestyret vedrørende leveranser av forvaltningsrevisjon fra kommunens revisjon (Vefik IKS).

Kontrollutvalgets vedtak lyder som følger:

1. Kontrollutvalget ser med bekymring på det forhold at Karasjok kommune ikke får levert forvaltningsrevisjon fra kommunens revisjon (Vefik IKS) slik det er forutsatt i kommunens budsjett for revisjon, samt vedtatte planer for forvaltningsrevisjon.

Per mai 2021 har Karasjok kommune for planperioden 2017-2020 fått levert 0,5 av 4 vedtatte forvaltningsrevisjoner (prosjekter/rapporter). Dette har for planperioden 2017-2020 medført en restanse på 3,5 forvaltningsrevisjoner, noe som videre klart svekker kontrollutvalget i å utføre sin lovpålagte oppgave med å få gjennomført vedtatt forvaltningsrevisjon for planperioden 2021-2024.

Kontrollutvalget ser det som viktig at utvalget kommer videre med forvaltningsrevisjoner fra Plan for forvaltningsrevisjon 2021-2024. Kontrollutvalget anmoder derfor kommunestyret om å ta ut forvaltningsrevisjonen om spesialundervisning i Plan for forvaltningsrevisjon 2017-2020, slik at denne ikke gjennomføres.

2. På grunnlag av dette ser kontrollutvalget det som nødvendig å rapportere særskilt til kommunestyret om utvalgets bekymring vedrørende sen og manglende levering av forvaltningsrevisjon til Karasjok kommune.
3. Kontrollutvalget delegerer til sekretariatet å utforme en henvendelse til kommunestyret som beskriver grunnlaget for kontrollutvalgets bekymring om dette.

Medlemmene i kontrollutvalget skal lese gjennom brevet før det sendes til kommunestyret.

Brevet skal godkjennes av leder i kontrollutvalget før den sendes til kommunestyret.

På samme møte (31. mai 2021) behandlet kontrollutvalget sak om status på bestilling og levering av forvaltningsrevisjon (sak 14/21). I denne saken vedtok kontrollutvalget følgende:

Kontrollutvalget tar saken til orientering.

Kontrollutvalget ser det ikke som realistisk å starte opp forvaltningsrevisjonen om spesialundervisning, jf. Plan for forvaltningsrevisjon 2017-2020.

Kontrollutvalget sender anmodning til kommunestyret om at denne forvaltningsrevisjonen tas ut av Plan for forvaltningsrevisjon 2017-2020. Denne anmodningen tas inn i brev til kommunestyret, jf. sak 15/2021.

På møte i kontrollutvalget den 15. desember 2020 vedtok kontrollutvalget blant annet følgende under sak 13/20:

På neste møte skal kontrollutvalget behandle særskilt sak om å oversende bekymringsmelding til kommunestyret vedrørende manglende levering av forvaltningsrevisjon fra kommunens revisor – Vest-Finnmark kommunerevisjon IKS. Sekretariatet utarbeider forslag til slik bekymringsmelding.

På møte i kontrollutvalget den 3. februar 2021 behandlet utvalget i sak 02/21 en referatsak (05/21) om kommunestyrets vedtak om innhenting av pris på revisjon (kommunestyre-sak PS 52/2020). I denne referatsaken vedtok kontrollutvalget følgende:

Kommunestyrets vedtak i sak PS 52/2020 om innhenting av pris på revisjon følges opp av sekretariatet.

Sekretariatets oppfølging gjøres i samarbeid med kommunedirektøren, som i telefonsamtale og epost datert 27. januar 2021 har bedt om bistand fra kontrollutvalget/sekretariatet i denne saken.

Denne saken ses videre i sammenheng med kontrollutvalgets bebudede sak om å sende bekymringsmelding til kommunestyret vedrørende sen og manglende levering av forvaltningsrevisjon.

Saken tas opp til behandling i førstkommende møte i kontrollutvalget (mai/juni).

Sak om pris på revisjon vil bli behandlet på møte i kontrollutvalget høsten 2021, og etter dette oversendt til kommunestyret som egen sak.

Nedenfor redegjøres det nærmere for noe av grunnlaget som kontrollutvalget bygger sin bekymring på.

Status på bestilling og levering av forvaltningsrevisjoner i Karasjok kommune

Oversiktene nedenfor viser at gjennomføring av forvaltningsrevisjon i Karasjok kommune lider under et stort etterslep, svært sene leveringer og manglende leveringer.

Planperioden 2021-2024

Status på bestilling og levering av forvaltningsrevisjoner i Karasjok kommune for planperioden 2021-2024 framgår av tabellen nedenfor:

Status - Plan for forvaltningsrevisjon 2021-2024 – År 2021				
Prosjekter	Vedtatt oppstart i KU	Leverert fra revisjonen	Leveringstid	Kommentarer
1. Helsestasjon- og skolehelsetjenesten	31.05.2021 (sak 16/21)	Ikke levert		
2. Hjemmebaserte tjenester	Ikke vedtatt oppstart			
3. Vefik IKS	Ikke vedtatt oppstart			

Helsestasjon- og skolehelsetjenesten

Kontrollutvalget vedtok oppstart av forvaltningsrevisjonen «Helsestasjon- og skolehelsetjenesten» på møte den 31. mai 2021 (sak 16/21).

I vedtaket framgår det blant annet at kontrollutvalget forutsetter at revisjonen oversender prosjektskissen/prosjektplanen til kontrollutvalget v/sekretariatet slik at denne kan behandles på utvalgets første møte høsten 2021.

Hjemmebaserte tjenester

Kontrollutvalget har per august 2021 ikke vedtatt oppstart av denne forvaltningsrevisjonen.

Vefik IKS

Kommunestyret har i Plan for forvaltningsrevisjon 2021-2024 vedtatt at det skal gjennomføres en forvaltningsrevisjon av Vefik IKS i 2021. En forvaltningsrevisjon av Vefik IKS må gjøres av et annet revisjonsselskap enn Vefik IKS, noe som medfører at en slik forvaltningsrevisjon fordrer vedtak om finansiering fra kommunestyrets side.

Kontrollutvalget har per august 2021 ikke vedtatt oppstart av denne forvaltningsrevisjonen.

Planperioden 2017-2020

Status på bestilling og levering av forvaltningsrevisjoner i Karasjok kommune for planperioden 2017-2020 framgår av tabellen nedenfor:

Status - Plan for forvaltningsrevisjon 2017-2020				
Prosjekter	Vedtatt oppstart i KU	Levering fra revisjonen	Leveringstid	Kommentarer
1. Varsling og avvikshåndtering				
Delrapport 1 - Avvikshåndtering	28.11.2019 (sak 08/2019)	08.01.2021	12 mnd.	9 mnd. etter opprinnelig frist
Delrapport 2 – Rutiner for Varsling	28.11.2019 (sak 08/2019)	02.07.2021	19 mnd.	12. mnd. etter opprinnelig frist
2. Sykefravær og IA-avtalen	28.11.2019 (sak 09/2019)	Ikke levert	Ikke levert	Ikke levert 8. mnd. etter frist
3. Spesialundervisning	03.02.2021 (sak 04/2021)	Ikke levert	Ikke levert	KU har stanset prosjektet
4. Tilsetninger	03.02.2021 (sak 05/2021)	Ikke levert	Ikke levert	

Varsling og avvikshåndtering

Kontrollutvalget vedtok oppstart av forvaltningsrevisjonen «Varsling- og avvikshåndtering» på møte den 28. november 2019 (sak 08/19). På initiativ fra revisjonen vedtok kontrollutvalget at denne forvaltningsrevisjonen skulle gjennomføres som to delundersøkelser.

Frist for levering av delrapport om «Avvikshåndtering» ble av kontrollutvalget opprinnelig satt til innen utgangen av mars 2020. Kontrollutvalget forlenget senere denne fristen til innen høsthalvåret 2020 (sak 04/20). Denne delrapporten ble levert fra revisjonen til kontrollutvalget den 8. januar 2021, det vil si 9 måneder etter opprinnelig fastsatt frist, og 12 måneder etter kontrollutvalgets vedtak om oppstart.

Frist for levering av delrapport om «Rutiner for varsling» ble av kontrollutvalget opprinnelig satt til innen første halvår 2020. Kontrollutvalget forlenget senere denne fristen til slutten av 2020/januar 2021 (sak 04/2020) Denne delrapporten ble imidlertid ikke levert fra revisjonen til kontrollutvalget før 2. juli 2021, det vil si ett år etter opprinnelig fastsatt frist, og 19 måneder etter kontrollutvalgets vedtak om oppstart.

Sykefravær og IA-avtalen

Kontrollutvalget vedtok oppstart av forvaltningsrevisjonen «Sykefravær og IA-avtalen» på møte den 28. november 2019 (sak 09/19).

Frist for levering av rapport etter denne forvaltningsrevisjonen ble av kontrollutvalget satt til innen utgangen av 2020. Kontrollutvalget forlenget senere denne fristen til senest januar 2021. Per 12. august 2021, det vil si åtte måneder etter fristen, har revisjonen fortsatt ikke levert rapport til kontrollutvalget.

Spesialundervisning

Kontrollutvalget vedtok oppstart av forvaltningsrevisjonen «Spesialundervisning» på møte den 3. februar 2021 (sak 04/21). Frist for levering av prosjektskisse fra revisjonen ble satt til innen 2. mai 2021.

Revisjonen hadde ikke levert prosjektskisse til kontrollutvalget innen denne fastsatte fristen.

På møte i kontrollutvalget den 31. mai 2021 vedtok kontrollutvalget at utvalget ikke ser det som realistisk å starte opp forvaltningsrevisjonen om spesialundervisning (sak 14/21). I samme vedtak fremgår det at kontrollutvalget sender anmodning til kommunestyret om at denne forvaltningsrevisjonen tas ut av Plan for forvaltningsrevisjon 2017-2020.

Tilsettinger

Kontrollutvalget vedtok oppstart av forvaltningsrevisjonen «Tilsettinger» på møte den 3. februar 2021 (sak 05/21). Frist for levering av prosjektskisse fra revisjonen ble satt til innen 2. mai 2021.

Revisjonen hadde ikke levert prosjektskisse til kontrollutvalget innen den fastsatte fristen. Revisjonen har heller ikke levert slik prosjektskisse til kontrollutvalget per 12. august 2021.

Rammer og ressurser til gjennomføring og levering av forvaltningsrevisjon

- **Forskriftskrav om «årlig forvaltningsrevisjon»**
I perioden 2005 - inntil 1. januar 2020 var det krav i forskrift om «årlig forvaltningsrevisjon».
- **Planene for forvaltningsrevisjon har tatt høyde for «årlig forvaltningsrevisjon»**
Kommunestyret i Karasjok sine vedtatte planer for forvaltningsrevisjon har i perioden 2005-2020 lagt til grunn det forskriftsmessige kravet om «årlig forvaltningsrevisjon», det vil si minst én forvaltningsrevisjon per år.
- **Kontrollutvalgets årsbudsjetter har tatt høyde for «årlig forvaltningsrevisjon»**
Kommunestyret i Karasjok sine vedtatte budsjettmidler for kontrollutvalget (herunder honorar til Vefik IKS som kommunens revisor) i perioden 2005 – 2020 har vært gjort på grunnlag av kravet til «årlig forvaltningsrevisjon», og er basert på leveranse av minst én forvaltningsrevisjon per år fra Vefik IKS.
- **Vefik IKS har utarbeider planer for forvaltningsrevisjon**
I perioden 2005-2020 er det Vefik IKS som har utarbeidet forslag til planer for forvaltningsrevisjon i Karasjok kommune. Det samme gjelder risikoanalysene som har dannet grunnlaget for disse planene. Det er altså revisjonen som har definert og avgrenset tema, problemstillinger, omfang med mer for hver enkelt forvaltningsrevisjon.
- **Planene for forvaltningsrevisjon har forutsatt levering av minst én forvaltningsrevisjon per år fra Vefik IKS**
I perioden 2005-2020 har alle de vedtatte planene for forvaltningsrevisjon i Karasjok kommune forpliktet Vefik IKS til å levere minst én forvaltningsrevisjon per år fra den respektive planen. Karasjok kommunes betaling av eiertilskudd/revisjonshonorar til Vefik IKS har blitt gjort på grunnlag av dette kravet til leveranser av forvaltningsrevisjon.

- **Karasjok kommune har alltid vedtatt og betalt til Vefik IKS det representantskapet i Vefik IKS har vedtatt – og bedt om**
I perioden 2005-2020 har Karasjok kommune vedtatt å betale eiertilskudd/revisjonshonorar til Vefik IKS slik representantskapet i Vefik IKS har vedtatt. Karasjok kommune har altså betalt til Vefik det Vefik har bedt om i alle disse årene.
- **I perioden 2005-2020 er det Vefik IKS som selv har tatt initiativ til oppstart av forvaltningsrevisjoner.** Det er også Vefik selv som har hatt fullmakt/myndighet til å foreslå problemstillinger og timerammer for hver forvaltningsrevisjon. Kontrollutvalget har (så å si uten unntak) i denne perioden godkjent forslagene fra Vefik.
- **Fram til 2017 leverte** Vefik det som skulle leveres ifølge planer og revisjonshonorar.
- **Ressursrammene til forvaltningsrevisjon i Vefik IKS økte mer enn oppdragsmengden fra 2017**

I 2017 fikk Vefik flere eierkommuner og oppdragene på forvaltningsrevisjon økte med om lag 50 prosent.

På samme tid økte Vefik bemanningen på forvaltningsrevisjon med langt over 100 prosent (fra 3 forvaltningsrevisorer til 7, muligens 8 forvaltningsrevisorer). Bemanningen på forvaltningsrevisjon økte altså mye mer enn økningen i oppgaver på forvaltningsrevisjon.

- **Produktiviteten på forvaltningsrevisjon i Vefik IKS har hatt en kraftig nedgang**

I samme periode (fra 2017) har antall produserte forvaltningsrevisjoner i Vefik falt både samlet per år og fordelt på hver forvaltningsrevisor.

Før leverte hver forvaltningsrevisor 3-4 rapporter per år – fra 2017 har dette falt til 1 – 2 rapporter per forvaltningsrevisor.

Situasjonen i andre kommuner som Vefik IKS reviderer eller har revidert

Det har i de senere år fremkommet en del misnøye i Vefik IKS sine eierkommunene grunnet utfordringer med å få leveranser av forvaltningsrevisjoner fra selskapet. Dette har blant annet bidratt til at noen av kommunene har avsluttet eller vedtatt å avslutte sitt eierskap i selskapet.

Vefik IKS mistet i 2020 revisjonsoppdraget for fylkeskommunen etter fylkessammenslåingen, da nye Troms og Finnmark fylkeskommune valgte KomRev NORD IKS som revisjonsordning. I saksutredningen til fellesnemnda for de to fylkeskommunene vises det blant annet til utfordringer med leveranser, og at Vefik IKS ved ekstern kvalitetskontroll i regi av NKRF fikk resultat «godkjent, men med flere merknader, både i forhold til regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon».

Tre av eierkommunene i Øst-Finnmark (Sør-Varanger, Tana og Nesseby) har i 2020 avsluttet sitt eierskap i selskapet, og valgt annen revisjonsordning. Iberegnet kommunesammenslåingen mellom Hammerfest og Kvalsund har selskapet per august 2021 11 eierkommuner. Antall eierkommuner er dermed redusert med vel 31 prosent (fra 16 til 11), og dertil reduksjon i oppdragsportefølje.

I Vest-Finnmark har følgende kontrollutvalg sendt henvendelse til sine respektive kommunestyrer med bekymring om sene og/eller manglende leveranser av forvaltningsrevisjoner:

- Kontrollutvalget i Alta
- Kontrollutvalget i Hammerfest
- Kontrollutvalget i Kautokeino
- Kontrollutvalget i Loppa
- Kontrollutvalget i Måsøy
- Kontrollutvalget i Hasvik
- Kontrollutvalget i Karasjok

Kommunestyret i Alta har vedtatt å gjøre en vurdering kommunens forhold til selskapet i løpet av 2021.

Følgende kommunestyrer har vedtatt å vurdere alternativer til dagens revisjonsordning:

- Kautokeino
- Hammerfest
- Hasvik
- Porsanger
- Måsøy
- Karasjok¹

På oppdrag fra kommunestyret har kontrollutvalget i Porsanger utredet sak om revisjonsordning, og sendt sak til kommunestyret der utvalget innstiller til kommunestyret om at kommunen sier opp avtalen med Vefik IKS, og igangsetter prosess med å hente inn anbud på revisjon.

Noen konsekvenser av manglende forvaltningsrevisjon

- Karasjok kommune (kommunestyret og kontrollutvalget) får ikke gjennomført lovpålagt forvaltningsrevisjon
- Karasjok kommune får ikke levert de tjenester (rapporter) som kommunen har betalt for til Vefik IKS
- Den (lokal)demokratiske kontrollen med kommunens forvaltning blir svekket
- Innbyggerne får ikke avdekket eventuelle lovbrudd, feil og mangler i kommunens forvaltning og tjenesteyting
- Folkevalgte, ansatte og innbyggerne i kommunen taper innsikt om kommunen forvaltning og virksomhet
- Kommunen taper eventuelle læringseffekter
- Kommunen taper kunnskap om kommunens måloppnåelse, regeletterlevelse, produktivitet med mer
- Under de gjeldende forhold er og blir kontrollutvalget og kommunestyret vingeklippet i sitt arbeid med kontrollarbeid/forvaltningsrevisjon i kommunen

¹ Innhenting av priser på revisjon.

Oppsummering

På grunnlag av det som er nevnt ovenfor ser kontrollutvalget med bekymring på det forhold at Karasjok kommune ikke får levert forvaltningsrevisjon fra kommunens revisjon (Vefik IKS) slik det er forutsatt i kommunens budsjett for revisjon, samt vedtatte planer for forvaltningsrevisjon.

Revisjonens manglende og sene levering av forvaltningsrevisjoner har medført en stor restanse (etterslep) på levering av forvaltningsrevisjon, noe som videre medfører at kontrollutvalget ikke får utført sitt kontrollarbeid på en forsvarlig måte.

Kontrollutvalget ser det som viktig at utvalget kommer videre med forvaltningsrevisjoner fra Plan for forvaltningsrevisjon 2021-2024. Kontrollutvalget anmoder derfor kommunestyret om å ta ut forvaltningsrevisjonen om spesialundervisning i Plan for forvaltningsrevisjon 2017-2020, slik at denne ikke gjennomføres.

Kontrollutvalget viser til kommunestyrets vedtak om innhenting av pris på revisjon i sak 52/2020. Kontrollutvalget vil behandle sak om dette på møte i utvalget høsten 2021, og deretter sende egen sak om dette til kommunestyret.

Med vennlig hilsen

På vegne av kontrollutvalget i Karasjok kommune

Roald Andreas Inga/sign.
Leder i kontrollutvalget

Tom Øyvind Heitmann/sign.
Rådgiver/sekretær for kontrollutvalget

Kopi:

- Vest-Finnmark Kommunerevisjon IKS